

El precursor dels drets dels animals imparteix un seminari a la UdG

□ GIRONA.- El professor Peter Singer, de la Universitat de Princeton, impartirà a la Càtedra Ferrater Mora de la UdG el seminari *Ethics: a utilitarian approach*, entre el 2 i el 13 de juny. El propòsit del seminari és fer un recorregut per l'evolució de l'obra del Peter Singer. Per això, van explicar els organitzadors, s'han programat deu sessions.

Singer és autor de *Animal Liberation*, publicat originalment l'any 1975, i considerat com el llibre que va iniciar el moviment pels drets dels animals. Algunes de les seves conclusions han causat indignació, i no només pel que respecta als animals. A Alemanya, el seu recolzament a l'eutanàsia activa per als nadons greument discapacitats va generar una encesa controvèrsia. Singer es un dels filòsofs contemporanis més influents, i porta trenta anys reflexionant —«investigant», prefereix dir ell— sobre qualsevol assumpte ètic que pugui tenir influència sobre qualsevol apartat de la vida. **DdeG**

Singer, fundador de l'ètica aplicada i defensor dels drets dels animals, és el convidat de la Càtedra Ferrater Mora

Del 2 al 13 de juny, dirigirà un curs a la UdG

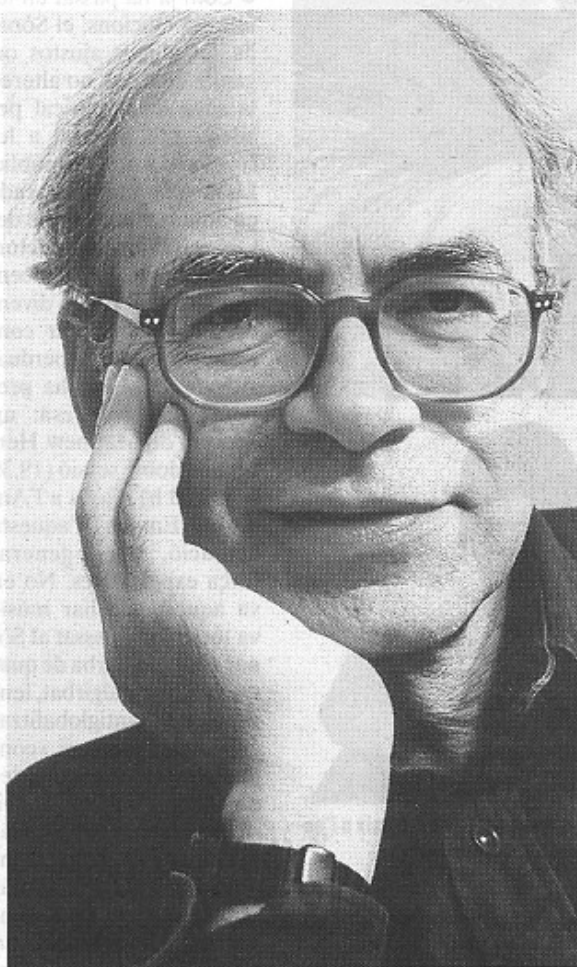
IMMA MERINO / Girona
● Peter Singer, filòsof polèmic per la seva coratjosa manera d'afrontar temes com ara l'avortament, l'eutanàsia i l'infanticidi en casos de

discapacitat psíquica profunda, ocuparà la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani per exposar-hi la seva reflexió ètica. Singer, catedràtic de Bioètica a Prin-

ceton, dirigirà un curs a la UdG des de demà fins al dia 13. Un dia abans a La Mercè parli d'un dels temes pels quals és més reconegut i discutit: la defensa dels animals.

Peter Singer, nascut a Melbourne l'any 1946, va publicar l'any 1975 *Animal liberation* (*Alliberament animal*), considerat el llibre d'ètica més venut i discutit del segle XX. Amb aquest assaig, Singer ha inspirat bona part dels moviments de defensa dels drets dels animals i, per tant, en contra del seu constant maltracte i explotació cruel pels humans. Amb arguments brillants i sòlids, el filòsof vindica una mateixa consideració moral respecte dels interessos de les diverses espècies animals, entre les quals l'humana. Singer manté que el dolor sempre és negatiu i que s'imposa evitar-lo. Apel·lant a la universalitat de l'ètica, reclama la consideració del dolor de tots els éssers que poden patir: totes les races pateixen (és racista no considerar-ho) i també totes les espècies animals (si no ho tenen present, els humans cauen en l'«especeisme» amb el qual dominen destructivament el món). *D'Humans i animals*, en parlarà Peter Singer en la conferència que, en anglès amb traducció simultània al català, farà el pròxim 12 de juny al centre La Mercè.

De l'alliberament animal, evidentment, també en parlarà al curs (*Ethics*:

Peter Singer, nou professor convidat de la Càtedra Ferrater Mora. / ELPUNT.

A Utilitarian Approach) que dirigirà a la Càtedra Ferrater Mora, on també exposarà (i sotmetrà a discussió) una sèrie d'espinosos problemes ètics que, afrontant-los amb valentia

i rigor argumentatiu, l'han dut a posicions per les quals ha estat qüestionat i boicotejat. Singer, filòsof al qual es deu el compromís amb els problemes morals pràctics que repre-

senta l'ètica aplicada de la qual és fundador, no només defensa l'avortament i l'eutanàsia, sinó que també considera la possibilitat de l'infanticidi en el cas de nens amb greus deficiències psíquiques que condemnen a una vida purament vegetativa. Aquests arguments han escandalitzat grups ultraconservadors, que sovint han boicotejat Singer en ciutats d'Alemanya, Àustria i Suïssa. Però també, com si advoqués per una raça superior sense defectes, en lloc de mostrar la seva inquietud davant el sofriment humà inútil, se l'ha acusat de nazi, potser sense tenir present que els seus pares austríacs, fugint de l'expansió hitleriana, van exiliar-se a Austràlia.

Els detractors de Singer, que també recorda el deure moral dels països més desenvolupats econòmicament respecte dels més pobres, van voler impedir que ocupés la càtedra de bioètica a la universitat nord-americana de Princeton. Aquesta va resistir les pressions, tot i que el milionari Steve Forbes va amenaçar que retiraria les seves donacions. La resistència de Singer és la llibertat del seu pensament, que assumeix els riscos a banda de prejudicis i correccions politicomorals.

EL PROFESSOR DE PRINCETON ESTÀ DUES SETMANES A LA CÀTEDRA FERRATER MORA

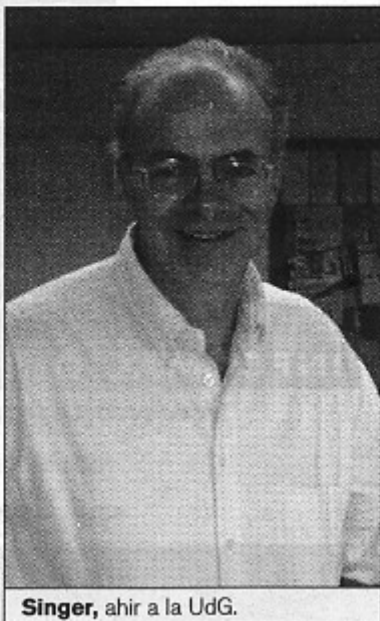
Peter Singer advoca a Girona per un pensament lliure dels tòpics morals

ALBERT SOLER

GIRONA

□ Peter Singer, considerat un dels pensadors més destacats en el que s'ha anomenat filosofia pràctica, va iniciar ahir el seminari que desenvoluparà fins al dia 13 a la Càtedra Ferrater Mora de la UdG, advocant per una contínua revisió de les idees. Singer ha replantejat moltes idees existents fins ara en els camps més polèmics –drets dels animals, eutanàsia, avortament, etc– i s'ha convertit en el principal referent en moltes de les discussions que, a nivell internacional, es duen a terme.

El director de la Càtedra, Josep Maria Terricabras, va des-

Singer, ahir a la UdG.

tacar ahir la presència a Girona d'una personalitat del nivell de Singer, professor a Princeton, i que no es prodiga en excés.

La primera sessió del seminari, titulada *La naturalesa de l'ètica*, es va perllongar fins gairebé la una del migdia, tot i estar programada fins a les 11.30 h. La jornada va estar dedicada a defensar l'ètica –i per tant la reflexió sobre l'ètica– com a distinció entre les persones i els animals. Singer, però, va diferenciar l'ètica de l'evolució, i va remarcar que el fet que les idees vagin evolucionant no significa necessàriament que siguin cada vegada més bones. El professor defensa, per això mateix, revisar-les sempre i, sobretot, no deixar-nos portar per tòpics morals.

El filósofo Peter Singer dice que la ética ha evolucionado pero sin dirección moral

ANTONI F. SANDOVAL

GIRONA. – El interés despertado por la presencia del filósofo australiano Peter Singer, el abanderado de la "ética animal", como profesor invitado a la Càtedra Ferrater Mora de pensamiento moderno que dirige Josep M. Terricabras en la Universitat de Girona, quedó justificado ayer ya en la primera de las sesiones. Singer, una de las máximas personalidades mundiales en el campo de la ética, lanzó en su primera intervención en la cátedra, de las nueve previstas, una reflexión sobre la evolución de la ética, que afirmó que se ha producido "sin una dirección moral".

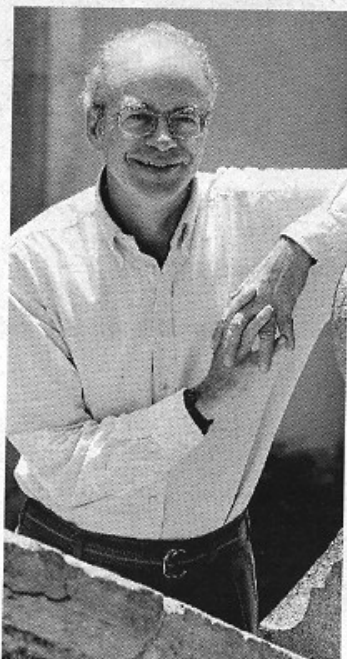
El filósofo, que actualmente dirige en Princeton la cátedra DeCamp del Center for Human Values, explicó que de la misma manera que se ha producido una evolución de los animales hacia los humanos, se ha dado también "una evolución de la reflexión ética". Sin embargo, Singer defiende que nuestro pensa-

miento moral, a pesar de haber evolucionado, "no tiene por qué ser necesariamente mejor que el anterior".

Para el destacado defensor de los derechos de los animales, si la evolución fuera siempre "buena, moral-

Para el pensador australiano, "nada indica que nuestra moral sea necesariamente mejor que la que la ha precedido"

mente buena", esto significaría que cada día seríamos "más morales". Singer está convencido de que deben romperse algunos tópicos morales que hace mucho tiempo que se mantienen o que se utilizan, como puede ser el de la superioridad de los humanos sobre los animales o las "intuiciones morales".

JORDI RIBOT

Peter Singer, en Girona

El filósofo defiende que estas intuiciones –como puede ser, por ejemplo, la valoración negativa del incesto– son el resultado histórico de un determinado pensamiento que ha ido evolucionando con el tiempo, sin que esto quiera decir que, por ello, sea mejor que si no hu-

biera evolucionado o lo hubiera hecho de otra manera. Singer propone un "replanteamiento de todo", del pensamiento que ha evolucionado y, también del que no lo ha hecho.

Singer comenzó a exponer su pensamiento en la primera de las lecciones del programa: la naturaleza de la ética. El pensador analizó los diferentes enfoques de la ética a lo largo del tiempo y señaló que la ética no sólo tiene que ver con la razón abstracta, sino que también tiene que ver con los sentimientos, las pasiones o los deseos de las gentes que quieren resolver sus conflictos o sus problemas. La intervención de Singer fue seguida de un largo debate.

Peter Singer nació en Melbourne en el seno de una familia austrojudía. Ha enseñado en las universidades de Melbourne, Oxford, Nueva York y California, y hasta su nombramiento como responsable de la cátedra especial de Princeton, era director del centro de Bioética Humana de la Universidad de Monash.

El filósofo australiano impartirá sus clases –en inglés– en Girona hasta el próximo día 13. Para el jueves día 12, los organizadores de la Càtedra Ferrater Mora han programado una sesión gratuita abierta al público y con traducción simultánea que se celebrará a las 20.00 horas en el Centre Cultural de La Mercè. El título de la conferencia será "Ética: humanos y animales". ●

El controvertit filòsof defensor dels drets dels animals imparteix un seminari a la Càtedra Ferrater Mora de Girona

Jordi Serrat
GIRONA

Animals com ara els micos haurien de veure reconeguts per a ells alguns dels drets humans més bàsics. Així ho reivindica el pensador Peter Singer, que és aquests dies a la Universitat de Girona.

L'assagista australià, autor del títol *Animal Liberation*, que l'any 1975 ja va resultar polèmic en desafiar la visió antropocèntrica arrelada al nostre món, continua lluitant per la seva causa. La seva reivindicació a favor d'evitar el dolor de tots els éssers ani-

Peter Singer reivindica alguns dels drets humans bàsics per als micos

mats podria ser àmpliament compartida; però l'equiparació que fa en certs aspectes entre animals i homes xoca tant amb el fonament de les religions com amb l'humanisme filosòfic.

Des de Girona, on imparteix aquesta setmana el seminari *Ethics: a Utilitarian Approach*, organitzat per la Càtedra Ferrater Mora dins la Facultat de Lletres, Singer detalla els avenços conquerits a favor del respecte pels animals. El Parlament de Nova Zelanda, per exemple, ha impulsat els últims anys una llei que protegeix els ximpanzés, orangutans i gorilles de ser objecte d'experiments o d'altres pràctiques cruels. A més, a Europa també hi ha hagut progressos. Com recorda, el 2012 podria implantar-se en la majoria de

països europeus una mesura per evitar que els animals de granja estiguin amuntegats en gàbies petites i que siguin sotmesos a altres maltractaments. Vegetarià per convicció, Singer demana que els homes deixem de veure els animals com a inferiors que utilitzem com a dietes per menjar o com a objectes de

circ i espectacle per divertir-nos.

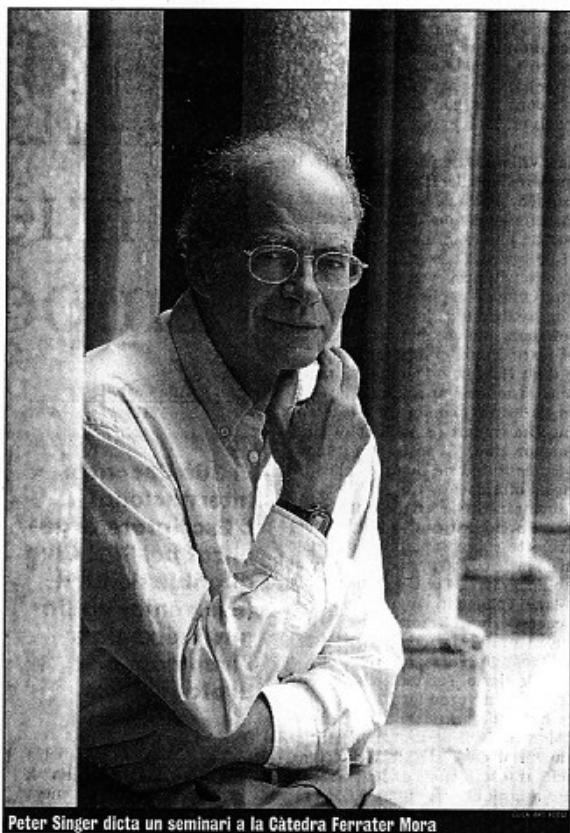
Obstinat a reclamar la Declaració Universal dels Drets dels Grans Simis, el mateix filòsof opina que les diferències intel·lectuals entre, per exemple, l'home i el ximpanzé (compartim un 98 per cent d'ADN) no justifiquen que els micos vegin trepitjats els seus

drets: "És clar que els ximpanzés no tindran mai dret a votar però tampoc els nens voten. I tanmateix no per això retallem als infants molts dels seus drets. Alguns drets bàsics humans, com el de no ser torturats, els haurien de ser reconeguts".

Després de rebre algunes dures acusacions, Singer nega que ell hagi afirmat que té més dret a la vida un animal adult que no pas un humà nen, o més un animal que no un disminuït amb síndrome de Down. "Tot això ho desmentixo completament. Jo en cap moment dono més importància als animals que a determinades persones", remarca. "El que sí que dic és que cal considerar el patiment de tots els éssers. I si un nadó neix amb discapacitats greus que li ocasionen un dolor continu a ell i a la seva família, s'hauria de plantejar d'acabar amb la seva vida".

Favorable a l'avortament, també subscriu l'eutanàsia activa si es donen tres supòsits: la sol·licitud del pacient, l'existència almenys de dos metges que aprovin la demanda del malalt i que el seu estat sigui irreversible. Unes condicions que creu que és més fàcil que acabin sent acceptades, sense que es cometin abusos, en països on hi ha una Seguretat Social establerta que no als Estats Units, on la medicina és sobretot privada.

Autor de l'opuscle *Una guerra darwiniana*, Singer opina que l'home és competitiu però també cooperant i que la cooperació pot portar beneficis al conjunt de la societat. En el context actual de la globalització, ignora si els humans tendrem a accentuar els nostres trets altruistes o seguirem una lluita ferotge entre nosaltres. "No tinc la bola de vidre per saber què passarà, suposo que hi haurà alts i baixos i viurem moments amb més cooperació que d'altres", apunta. "Les institucions socials haurien de mostrar que val la pena cooperar. La globalització té elements potencials perquè hi hagi més cooperació però em sembla que no hi ha hagut prou esforços".

Peter Singer dicta un seminari a la Càtedra Ferrater Mora

Crític amb Bush

Peter Singer viu als Estats Units, on treballa a la Universitat de Princeton. La seva postura contrària a la guerra de l'Iraq li ha fet entomar més d'un retret. Per exemple, després d'expressar la seva opinió discrepant amb el conflicte bèl·lic a la cadena televisiva Fox, va rebre un bombardeig d'e-mails de suposats patriotes nord-americans contestant-lo. No per això es mossega la llengua per carregar contra "una intervenció unilateral" que jutja com a "injustificada". "Una guerra només es justifica quan un país és atacat o quan hi ha necessitats humanitàries com va succeir a Rwanda i a Iugoslàvia. A l'Iraq, tot i que Saddam és un personatge terrible, els últims anys no semblava que hagués comès atrocitats", afegeix.

Singer titlla de "simplista" la teoria del xoc de civilitzacions de Huntington entre Occident i l'Islam i veu maniqueu el discurs de Bush. Per això està preparant un nou llibre sobre la política de l'administració actual de la Casa Blanca que titularà *El president del bé i del mal*. "El conservadorisme compassiu dels republicans dels EUA es basa que ningú ha de quedar al marge del somni americà. Però després, a l'hora de la veritat, aquest discurs es contradia amb la política aplicada, ja que Bush retalla els pressupostos dedicats a serveis socials", denuncia Singer obertament.

■ **Filosofadas**

■ El colmo de un filósofo es “filosofar por filosofar”, eso que hacen algunos para hacerse los avanzados, los modernos o los “chic”. ¡Vamos, que a ver quién la dice más gorda! Al menos eso me ha parecido después de leer el artículo sobre el filósofo australiano Peter Singer (3/VI/2003) en el que quiere convencernos de que los animales han evolucionado hacia los humanos, afirmando que hay que romper los tópicos de “la superioridad de los humanos sobre los animales”. Oiga, o yo soy más tonta que el felino, o el gato de mi vecina sigue haciendo lo mismo que sus ascendientes desde hace miles de años.

Asimismo, en el colmo de sus “filosofadas”, admite como resultado histórico la valoración negativa del incesto (relación sexual entre parientes, dentro de los grados en que está prohibido el matrimonio), poniendo en duda que eso sea algo malo. Puede que sea una exagerada pero Dios nos libre de filósofos como éste, que acabarán por hacernos creer que también es algo natural y bueno la zoofilia.

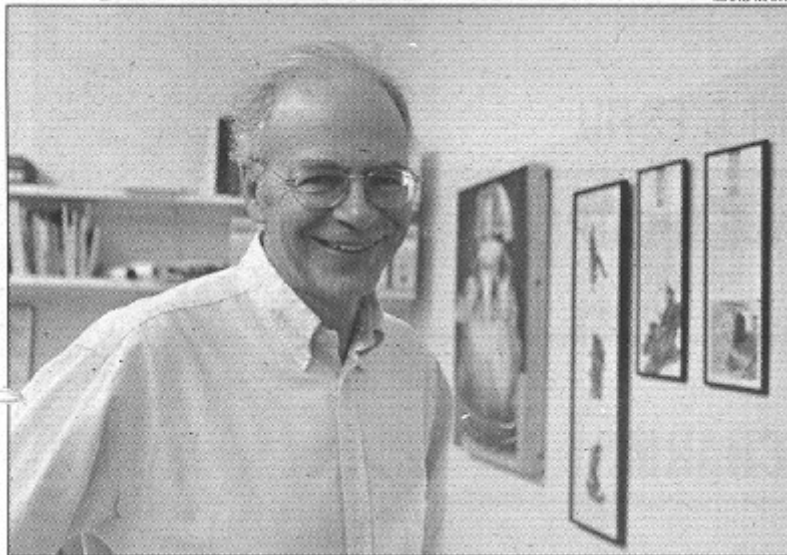
LAURA SÁNCHEZ COLL
Sant Cugat del Vallès

El filòsof Peter Singer parla avui de l'ètica en una conferència a La Mercè

EL PUNT / Girona

● El filòsof australià Peter Singer, un dels intel·lectuals capdavanters en la defensa dels drets dels animals, oferirà avui, a partir de les vuit del vespre, una conferència oberta a la ciutat dins l'Aula d'Humanitats de La Mercè, aprofitant la seva estada com a professor convidat de la

Càtedra Ferrater Móra de la Universitat de Girona. Singer, professor de l'Ira W. De Camp de Bioètica a l'University Center for Humans Values de la Universitat de Princeton, impartirà la conferència, que ha titulat *Ethics: humans and animals*, en anglès, tot i que hi haurà servei de traducció simultània.

Singer tanca el seu seminari a Girona

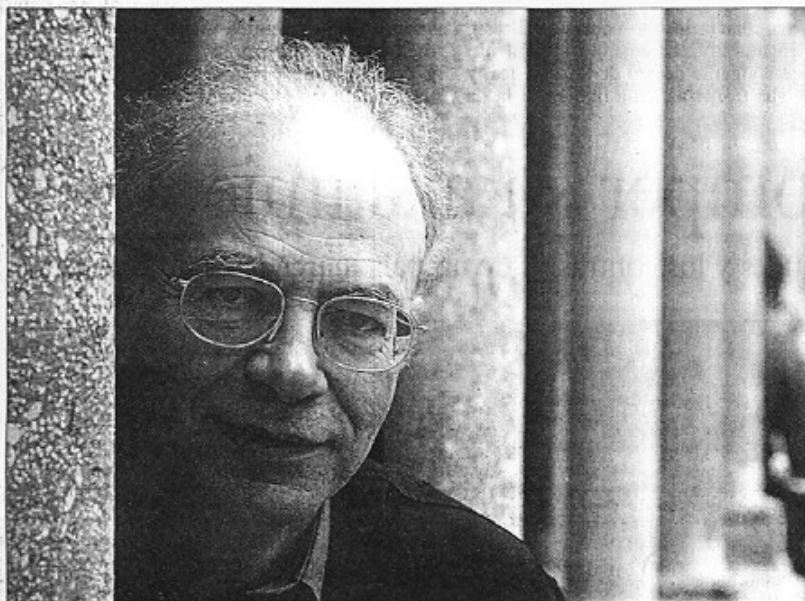
□ GIRONA.- El prestigiós filòsof australià Peter Singer, professor a la Universitat de Princeton i considerat un dels grans artífexs del moviment de defensa dels drets dels animals, tanca avui el seminari que des de principis de mes fa a la Càtedra Ferrater Mora de la UdG. Ahir al vespre, Singer va reunir una gran quantitat de públic a la conferència oberta que va pronunciar al Centre Cultural La Mercè.

■ **Terricabras busca «taxi».** Josep Maria Terricabras, director de la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona, va ser l'encarregat de presentar, dijous al vespre, la conferència que va fer al Centre Cultural La Mercè el prestigiós filòsof australià Peter Singer, professor de la Universitat de Princeton. Després de donar alguns detalls de la biografia de Singer, i dels

seus treballs, Terricabras va sorprendre tothom: «Si algú té dues places lliures al seu cotxe per anar a Barcelona després d'aquest acte, si us plau que m'ho diguin quan acabem», va deixar anar el filòsof gironí. Immediatament va afegir que «és lleig que ho demani d'aquesta manera», però va aclarir que havia de resoldre el problema del transport d'uns convidats seus. Els assistents a l'acte no només no ho van trobar lleig, sinó

que mentre Terricabras explicava la situació ja es va aixecar alguna mà voluntària entre el públic.

Peter Singer, en la Universidad de Girona. / PERE DURAN

PETER SINGER / Filósofo de la ética práctica

“Aceptaría modificar los genes para hacer más feliz a la gente”

GERARD BAGUÉ, Girona. Peter Singer (Melbourne, Australia, 1946), profesor en la Universidad de Princeton (EE UU), es actualmente uno de los más influyentes filósofos de la ética práctica. Desde la publicación de *Liberación Animal* (1975), que se ha convertido en la punta de lanza del movimiento a favor de dar un mejor trato a los animales, está acostumbrado a lidiar con asuntos tan polémicos como la eutanasia, la investigación genética, los valores de la izquierda o la política de Bush. Recientemente impartió un curso titulado *Ética: una aproximación utilitarista* en la Cátedra Ferrater Mora de la Universidad de Girona. Su próximo libro, centrado en la figura de Bush, se titulará *El presidente del bien y el mal*.

Pregunta. Una parte importante de su ideario, que ha generado enconadas polémicas, mantiene que la vida humana no es sagrada. ¿En que se basa para afirmarlo?

Respuesta. Lo relevante no es la pertenencia a una determinada especie. Somos simples miembros de la especie *Homo sapiens*. El hecho de pertenecer a una especie no marca una frontera moral frente al resto de los animales. Hay que tener en cuenta otros factores. El más general es la capacidad de sentir dolor, que compartimos con muchos animales, o el de ser capaces de construir una biografía mediante recuerdos; preferencias presentes y expectativas de futuro.

P. ¿Ha mejorado el trato a los animales desde que publicó *Liberación animal*? ¿Cree en una sociedad futura que no se coma a los animales?

R. En Europa ha mejorado bastante el trato. La Unión Europea ha dictado leyes para acabar con el hacinamiento de las granjas, pero todavía queda mucho camino por recorrer. A corto o medio plazo, no creo que los animales dejen de ser vistos de un modo instrumental, casi únicamente como alimentos. Tam-

co creo en un inmediato cambio de costumbres culinarias. Por eso los defensores de los animales han centrado sus esfuerzos en contra de las granjas y la experimentación de laboratorio. Pero las cosas mejoran. En esta ciudad ahora hay restaurantes vegetarianos y antes no.

P. ¿Ha visto alguna vez una corrida de toros?

R. En televisión. Es un espectáculo que me subleva y me enoja. No lo acepto ni como parte de una cultura. En el sur de EE UU, el esclavismo también se consideraba cultura.

P. Su ética práctica defiende la desaparición del dolor en la sociedad. Sin embargo, en algu-

“Muchos médicos aceptan la eutanasia activa, pero prefieren que no haya una ley clara”

nas culturas el dolor es considerado una forma de enriquecimiento y aprendizaje.

R. Acepto que en determinadas ocasiones el sufrimiento es una vía de aprendizaje, pero hay muchas formas de dolor que no llevan a ninguna parte. Por ejemplo, el que puede sufrir un enfermo terminal de cáncer. Yo defiendo entonces la eutanasia activa, si el paciente lo pide.

P. ¿Cree que la eutanasia activa se irá generalizando en casos terminales?

R. Muchos médicos la aceptan, pero prefieren que no exista una ley clara al respecto. Yo creo que las prácticas correctas deben ponerse sobre la mesa. Mis posiciones sobre los bebés generan más discrepancias. Hay doctores que piensan que es distinto apagar la máquina que mantiene con vida un bebé severamente discapacitado que inyectarle una sustancia letal. Yo creo que es prácticamente lo mismo.

P. Sus opiniones sobre la euta-

nasia activa para bebés gravemente discapacitados le granjearon críticas furibundas de ciertos sectores.

R. El rechazo hacia mis teorías, que eran mal interpretadas, se dio principalmente en Alemania y Austria. También cuando ocupé la cátedra en Princeton hubo manifestaciones y protestas que incluso acabaron con detenidos. Pero parece que la situación ha mejorado y ha dejado lugar al debate de las ideas.

P. ¿Está a favor de la clonación?

R. La demanda de algunos padres que han perdido a sus hijos en una desgracia y quieren recuperarlos mediante una clonación me parece una idea extraña. Creo que están equivocados porque en ningún caso puede tratarse de la misma persona, puesto que hay que contar con la influencia del ambiente. No obstante, a pesar de estar en desacuerdo, tal vez no habría nada malo en ello. Muy poca gente tendría interés en tales prácticas.

P. ¿Es partidario de usar la manipulación genética para curar enfermedades mentales hereditarias o, incluso, conseguir seres más felices?

R. No tendría dificultades en aceptar la investigación genética para eliminar enfermedades hereditarias. La decisión es más difícil cuando se trata de incrementar las capacidades humanas más allá de lo normal. Debe plantearse quién tendría acceso a los resultados de tal investigación. ¿Estaría al alcance sólo de los ricos, de tal modo que pudieran traducir su riqueza en una especie de aristocracia genética? En tal caso me opondría. Sin embargo, si alguien cree posible que la investigación genética pudiera hacer más inteligentes o más felices de lo normal a las personas, y el Estado estuviera dispuesto a facilitar esa tecnología a cualquier padre, no diría que es incorrecto. Aceptaría modificar los genes para hacer más feliz a la gente.

La ment més polèmica

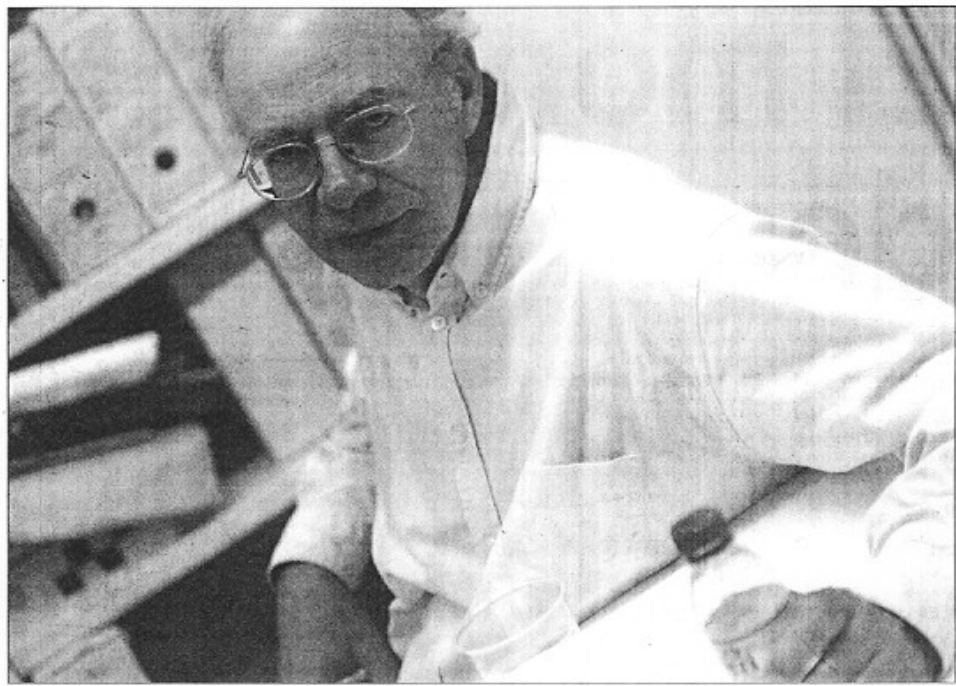
El filòsof australià Peter Singer, un dels pensadors contemporanis més reconeguts i controvertits, ha impartit durant dues setmanes un seminari a Girona; en una conferència oberta va explicar la seva revolucionària visió dels drets dels animals.

La meua obra es basa a suposar que la claredat i la consistència en la nostra reflexió moral probablement ens faci adoptar, a la llarga, opinions moralment superiors en qüestions ètiques». Tot i que pugui semblar mentida, la persona que fa aquesta afirmació riu amb facilitat, i demostra tenir un sentit de l'humor intel·ligent. Peter Singer (Melbourne, Austràlia, 1946) fa cara de bona persona, però de la seva ment han sortit alguns dels pensaments més revolucionaris i polèmics de les últimes dècades. Fins divendres de la setmana passada, Singer va impartir un seminari de dues setmanes a la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona, que dirigeix Josep Maria Terricabras. El seu currículum deixa clar perquè Terricabras considerava un privilegi tenir-lo a Girona: És professor de Bioètica a la Universitat de Princeton; ha ensenyat a les Universitats d'Oxford, Nova York, Colorado (Boulder), Califòrnia (Irvine) i La Trobe; és autor d'*Alliberament animal*, publicat originalment el 1975, i considerat com el llibre que va donar inici al moviment pels drets dels animals; la seva *Ètica pràctica* és un dels textos més utilitzats en l'ètica aplicada, i el seu *Repensar la vida i la mort* va rebre el 1995 el premi del National Book Council en la categoria de no ficció; és l'autor de l'article central sobre l'Ètica en l'edició actual de l'*Encyclopaedia Britannica* i coeditor de la revista *Bioethics*; va ser un dels membres fundadors de l'Associació internacional de bioètica; i ha escrit nombrosos llibres, entre els quals, publicats en castellà, hi ha *Compendio de ètica*, *El proyecto Gran Simio*, *Ètica para vivir mejor* i *Una izquierda darwiniana*.

Peter Singer és un teòric, però el seu pensament té aplicacions pràctiques molt concretes, que ell mateix planteja i promou, i que sovint generen polèmica. Conseqüent amb la seva lluita a favor dels drets dels animals, Singer és vegetariana i proposa que els consumidors boicotejien els productors de carn —ho va dir a Girona, terra de la Vedella de Girona— pel patiment que infringeixen als animals; conseqüent amb la seva lluita per acabar amb la pobresa mundial, dona part dels beneficis de les seves obres a entitats com Intermon-Oxfam i planteja en els seus escrits qüestions tan radicals com la següent: «quina és, en definitiva, la distinció ètica entre un brasiler que ven un nen sense llar a traficants d'òrgans i un nord-americà que ja té un televisor i el canvia per un de millor, sabent que aquests diners els podria donar a una organització que els destinaria a salvar les vides de nens necessitats?»; conseqüent amb les seves idees sobre la vida, defensa l'avortament tot i considerar «indubtable» que l'embrió i el fetus són éssers humans; avala la investigació científica amb embrions humans, rebutja que s'allargui artificialment la vida d'una persona, es mostra a favor de l'eutanàsia activa per als nadons greument discapacitats, etc...

Els drets dels animals

Tot i les seves aportacions en moltes àrees del pensament, Peter Singer és bàsicament conegut per la seva activa defensa dels drets dels animals. I precisament aquest és el tema que va centrar la conferència oberta que el filòsof australià va fer al Centre Cultural La Mercè de Girona un dia abans d'acabar el seu seminari a la ciutat. En una sala plena de gom a gom, i després de dir que s'havia trobat molt a gust a les comarques gironines, Peter Singer va explicar —en anglès— com s'havia començat a interessar per aquesta matèria. Després de fer els primers estudis a Austràlia, on va néixer i va passar la infantesa, va anar a estudiar a Oxford. Ja es mostrava especialment atret per l'ètica, i li va tocar de viure una època, a finals de la dècada dels 60 i principis dels 70, en la qual «hi havia la guerra al Vietnam i als Estats Units es produïa una gran efervescència dels moviments pels drets ci-

Peter Singer. El filòsof australià, durant l'entrevista que va concedir al Diari de Girona abans de la conferència oberta que va pronunciar la setmana passada al Centre cultural La Mercè de Girona. Fotos: Marc Martí.

vils, especialment en relació amb els negres; una situació similar vivia Austràlia amb els aborígens». La qüestió dels drets humans, i especialment de la igualtat, va interessar aquell jove australià: «El concepte filosòfic d'igualtat, la idea que tots els éssers humans som iguals, ha estat incorporada a la nostra legalitat, a les nostres constitucions, perquè la considerem un principi bàsic. Però, de fet, els éssers humans som diferents, no tenim les mateixes habilitats, ni la mateixa intel·ligència... Per tant, de què parlem quan parlem d'igualtat, en quin sentit som iguals?».

Mentre reflexionava sobre aquestes qüestions, Singer va conèixer a Oxford un canadenc que estudiava qüestions relacionades amb els animals i que era vegetariana. «El vegetarianisme en aquell moment era encara més estrany que ara», va precisar

el filòsof. A més, aquell jove canadenc «no era vegetariana per qüestions de salut, ni per motius religiosos, sinó perquè deia que els homes no tenim dret a explotar els animals per obtenir-ne menjar». Va ser com una revelació: «Allò em va provocar un debat com a filòsof. Quin títol tenim els homes per explotar els animals per obtenir-ne menjar? I hi vaig començar a pensar seriosament».

El pensament de Singer va fer en aquest punt l'exercici de contemplar el concepte d'igualtat des de fora de l'«especie» humana. És a dir, «què justifica que usem éssers animals no humans per a coses —produir menjar, fer experiments, procurar-nos entreteniment— que no fariem amb éssers humans?». Va repassar de nou la literatura filosòfica sobre el concepte de la igualtat buscant una resposta a la pregunta «per què se suposa que els

Un filòsof vist per ell mateix

La pregunta moral fonamental és: «¿Com hem de viure?». Donar una resposta general a una pregunta tan àmplia és, no obstant, una tasca intimidant, i en la major part dels meus escrits m'he concentrat en preguntes pràctiques més específiques». D'aquesta manera comença Peter Singer el comentari sobre la seva obra escrit per ell mateix per a *The Penguin Dictionary of Philosophy* (Londres, 1996). I segueix: «Sóc probablement millor conegut per *Alliberament animal*, un llibre que li va donar el títol a un moviment d'abast mundial. L'opinió filosòfica essencial que s'hi sosté és simple però revolucionària. L'especie, en si mateixa, és tan irrellevant per a l'estatus moral com la raça o el sexe. D'aquí se segueix que tots els éssers amb interès tenen dret a la mateixa consideració: això és, no hauríem de donar als seus interessos una consideració menor que la que donem a interessos similars de membres de la nostra mateixa especie. Presa seriosament, aquesta conclusió exigeix canvis radicals en gairebé tota interacció que realitzem amb els animals, incloent la nostra dieta, la nostra economia i les nostres relacions amb el medi ambient».

En el mateix volum, Singer diu sobre una altra de les seves obres més conegudes, *Ètica pràctica*, que «aquí el tractament dels animals rep el seu lloc adequat, com un centre

els molts problemes ètics fonamentals. Abordo cada problema buscant la solució que té les millors conseqüències per a tots els afectats. Per «millors conseqüències» entenc allò que satisfà la major quantitat de preferències, ponderades d'acord amb la força de les preferències. D'aquesta manera la meua postura ètica és una forma d'utilitarisme de la preferència». Quan aplica aquesta ètica a problemes com la igualtat (tant entre humans, com entre humans i animals), l'avortament, l'eutanàsia i l'infanticidi, les obligacions dels rics cap als pobres, els refugiats, les interaccions dels humans amb els animals i els sistemes ecològics, i l'obediència a la llei, i a més ho fa amb «un enfocament no especista i conseqüencialista», apareixen «conclusions sorprenents». Així, segons ell, «s'ofereix una explicació clara de per què l'avortament és èticament justificable, i una condemna igualment clara a la nostra decisió de no compartir la nostra riquesa amb gent que està urgentment necessitada». Singer accepta, de bon grat, que les seves afirmacions puguin resultar polèmiques: «Amb tot, potser no pugui sinó esperar-se que hi hagi oposició encesa a una moral que desafia la superioritat ètica dels éssers humans i l'opinió tradicional de la santedat de la vida humana, fins ara generalment acceptades», conclou el seu article.

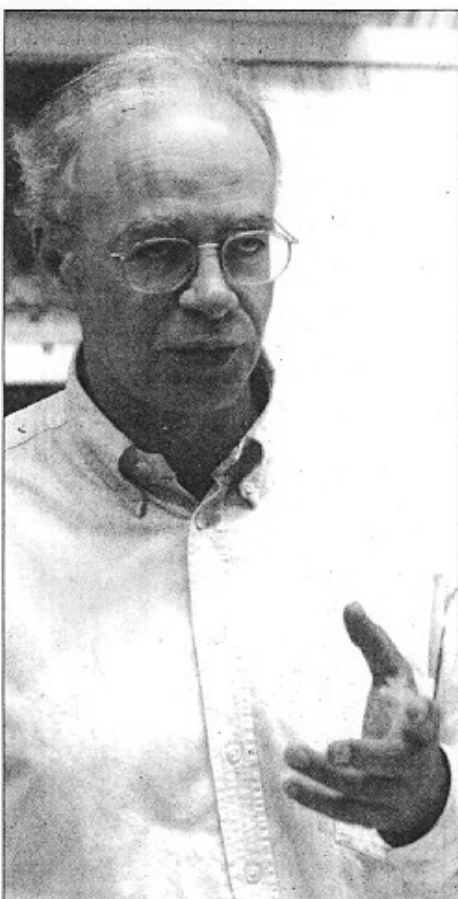
homes tenen una dignitat que els animals no humans no tenen?», i no va trobar cap resposta satisfactòria: «Trobaria que alguns autors deien que els animals no eren racionals, ni autònoms, però és clar, hi ha éssers humans, com els nens petits o els discapacitats, que tampoc no són autònoms, ni tenen capacitat racional, i en canvi ens horroritza pensar que puguem fer amb ells el mateix que fem amb els animals». En altres fonts, com la religió catòlica, «s'hi diu que Déu ha donat a l'home el domini sobre els animals perquè els homes tenen una ànima immortal i els animals, no».

Singer relatava que, «a més, vaig tornar a revisar el concepte dels drets humans, que en el fons pretenen que la vida de les persones sigui el millor possible, i em va sobrar que aquests drets es proclamessin només per als éssers humans, quan tothom que té un gos sap que la seva vida pot ser millor o pitjor en funció de com el tractis». Segons ell, però, els éssers humans «tenim uns prejudicis que ens fan ser cecs davant del patiment que inflingim als animals», i que compara amb «els prejudicis que ambé fan que, entre els éssers humans, discriminem persones per ser d'una raça diferent».

l'aposta pels interessos

La seva reflexió sobre aquestes matèries i la manca de respostes satisfactòries a les preguntes que s'havia plantejat el van portar a enfocar la relació entre els éssers humans i els animals partint dels interessos respectius. Fins arribar a la conclusió que «si ens ho mirem des de fora de l'espècie humana, els interessos de tots els éssers que senten mereixen la mateixa consideració». És a dir, s'esborra la distinció entre l'home i els animals, perquè «qualsevol ésser viu capaç de sentir plaer o dolor és persona». Des d'aquest punt de vista, «no tenim cap dret a fer als animals el que no faríem als éssers humans».

Peter Singer deixa clar, però, que aquesta reflexió no porta a «donar als animals els mateixos drets que tenen els humans; no defenso el dret de vot per als porcs, per exemple; perquè seria absurd; però hi ha uns drets bàsics, un estatus moral bàsic, que l'hem de donar als animals». És en aquest punt on comença l'aplicació pràctica de les teories de Singer: «Per saber quins són els seus drets bàsics, hem de considerar quins interessos tenen, i el seu interès bàsic, com en el cas dels humans, és que les

seves vides vagin bé, que no pateixin, que no tinguin por, etc...». Per tant, «no podem imposar-los una vida que consisteix precisament en aquest patiment».

A partir d'aquest moment, els efectes que comportaria l'aplicació efectiva d'aquestes teories es comencen a fer evidents: «S'ha de suprimir la cria industrial d'animals, i la seva utilització industrial per obtenir aliments, i el seu ús per a experiments i per a l'entreteniment humà, etc...». Qualsevol cosa que els provoqui un patiment que atempti contra el seu dret a no patir.

Les societats avançades, diu el filòsof australià, «usen mètodes de producció econòmicament eficients però que no són en absolut els millors per a la salut dels animals; hi ha un conflicte entre el seu benestar i la productivitat perquè l'interès econòmic és incompatible amb el respecte als drets dels animals». Tot i admetre que en els últims anys la situació dels animals ha millorat a Europa —als Estats Units i en moltes altres zones del món, no—, Singer fa una crida a la lluita activa de la ciutadania contra aquesta situació: «S'ha de boicotejar i rebutjar la producció d'aliments amb aquests sistemes; no s'han de comprar aquests productes».

Singer admet situacions especials: «Si el que està en joc és la supervivència dels éssers humans, no diré que no s'usi els animals, però en qualsevol cas se'ls ha de donar el millor tracte possible». I també diferències entre els animals: «És evident que no és el mateix un gos que una papallona o un mosquit. Em refereixo bàsicament als mamífers i a d'altres animals que poden tenir experiències subjectives, que pateixen dolor i plaer, etc...».

La lluita de Singer pels drets dels animals no el fa abandonar la lluita pels drets humans, que no són ni de lluny respectats a tot el món: «S'han fet progressos, però evidentment dono suport a totes les accions que persegueixin l'efectiu respecte d'aquests drets». I parlant d'humans i animals, acaba amb una altra frase polèmica: «Els humans som molt més brutals amb els animals que amb els humans; si a la guerra contra l'Iraq han mort uns pocs milers de persones, als Estats Units, només en un any, són assassinats nou bilions d'animals, una quantitat que supera tota la població humana mundial». I amb una reflexió: «Hem de recuperar la idea de portar una vida ètica com una alternativa realista i viable a l'actual predomini de l'interès personal materialista».

«No podem obrir les fronteres del tot»

Uns minuts abans que comencés la seva conferència oberta al Centre Cultural La Mercè, Peter Singer va concedir una breu entrevista al Diari de Girona, en la qual va fer gala del seu bon humor però va tornar a demostrar perquè està considerat un dels pensadors més polèmics del moment. Demanant el retorn dels immigrants per motius econòmics als seus països d'origen, per exemple.

Vostè defensa el vegetarianisme, diu que enlloc de fer despeses no necessàries hauríem de donar els diners a organitzacions que lluiten contra la pobresa, reclama que vivim de manera ètica... No el deuen convidar a massa festes, veritat?

(Riu) Vaig a moltes festes. Sé que molta gent al món menja carn, i no m'hi oposo, l'únic que demano és tenir l'opció de menjar vegetarià. I pel que fa als diners que gastem, no m'agrada el luxe excessiu, però sóc conscient que hi ha molts nivells de vida entre la gent i que ens costarà temps fer avenços significatius en l'ajuda a les persones desfavorides. Sé que he de viure al món real, no puc imposar les meves idees. La gent és com és i s'ha de treballar pas a pas cap a una manera de viure més ètica.

Som en una terra que té entre els seus signes d'identitat a Vedella de Girona. Per què no n'he de menjar?

Els vedells pateixen en la producció de carn. No sé exactament com és el sistema de producció a Girona, però suposo que deuen estar tancats, i que no poden caminar lliurement, i que són separats de les seves mares, i que pateixen moltes altres circumstàncies que els provoquen estrès. Per això no s'ha de menjar carn, perquè s'està inflingint patiment a uns altres éssers, éssers que poden patir dolor, i suposo que Girona, que té una llarga història, té altres elements que poden definir la seva identitat, enlloc de triar-ne un que impliqui crueltat.

A més de criar vedells de la manera que vostè diu, també organitzem de tant en tant curses de braus...

Un espectacle en el qual la gent s'ho passa bé amb el patiment dels animals és una cosa molt dolenta. No podem fer als animals el que nosaltres vulguem per al nostre entreteniment. No podem progressar, no podem ser una societat millor, si mantenim les curses de braus.

He rebut dos fullets a casa: un em demana diners per apadrinar un nen de l'Índia, i un altre em demana diners per apadrinar ximpanzés en un refugi d'animals a prop de Girona. Amb qui he de col·laborar?

Probablement amb cap dels dos, perquè no crec que apadrinar un sol nen sigui la millor manera de lluitar contra la pobresa. Hi ha maneres millors de donar suport, a través d'Intermon-Oxfam, per exemple, i d'altres entitats, perquè treballen per a un conjunt de persones amb la intenció de millorar la seva forma de vida.

De fet l'apadrinament és un sistema per recaptar diners per a projectes col·lectius...

Depèn, doncs, perquè no sé quina de les dues entitats farà millor feina. No puc pronunciar-me per una o l'altra en general, perquè necessitaria molts detalls sobre quins projectes s'efectuaran, quins canvis impulsaran per millorar la situació, que faran per alleujar el patiment dels individus, quina de les dues té més permanència... M'agradaria veure les diferències que els meus diners podrien fer a llarg termini.

Els Estats han de suplir la inacció dels individus en la lluita contra la pobresa?

Els Estats haurien de donar certament molts més diners dels que estan donant en l'actualitat per lluitar contra la pobresa al món. I els Estats també haurien de treballar per

què els animals tinguessin, per exemple, més llibertat per moure's enlloc d'estar tancats en granges en condicions en les quals no tenen llibertat. Quan nosaltres fem alguna cosa, podem notar que estem contribuint, però quan intentem que els Governos la facin, a vegades funciona i d'altres no. Jo sovint dono suport a iniciatives perquè hi hagi millors lleis, però que els Estats hagin de treballar en aquests camps no és cap raó perquè nosaltres no ho fem a nivell individual.

En alguns municipis gironins hi ha hagut conflictes relacionats amb la immigració. Com hem d'afrontar aquest fenomen?

Penso que les nacions han de controlar les seves fronteres. No podem simplement obrir-les del tot. D'altra banda, hem d'intentar de ser el màxim d'acollidors possible amb la gent que arriba. Però hi ha gent que arriba buscant únicament millorar el seu nivell econòmic, i aquests se'ls ha de tornar al seu lloc d'origen. És defensable que se'ls retorni, perquè la gent que s'ha de quedar és la gent que són veritablement refugiats, que no tenen enlloc on anar. Però a llarg termini la solució per suposat és incrementar la nostra assistència cap als països pobres, els hem d'ajudar a incrementar els seus nivells de vida perquè no hi hagi aquestes grans diferències de nivell entre les nacions riques i les pobres, perquè aquest és el problema subjacent en la qüestió de la immigració.

Quina anàlisi fa de la guerra contra l'Iraq?

Penso que és dolent que un país es converteixi ell mateix en el jutge que decideixi quan un altre país és una amenaça per al món, i per suposat que decideixi atacar-lo. En aquest cas, els Estats Units no han escoltat el veredict del Consell de Seguretat de l'ONU, ni han permès que els inspectors fessin la seva feina, i han decidit ells sols que l'Iraq era una amenaça per a la pau mundial. S'ha demostrat després que moltes de les proves que aportaven estaven equivocades, i que les informacions sobre armes de destrucció massiva eren molt exagerades, si no falses. I penso que la postura de nacions com França, Rússia i Alemanya, que s'han oposat a l'acció, ha estat correcta, perquè no hi havia evidències que Saddam Hussein fos tan perillós com perquè es justificués una guerra.

Entrevista a Peter Singer

“Sufrir es malo sea cual sea la especie”

DANIEL GAMPER

Con su teoría ética utilitarista (“Ética práctica”, Ariel), según la cual la moralidad de una acción depende de la cantidad de bienestar que promueve y de sufrimiento que evita, Peter Singer se ha destacado desde sus primeras obras por poner a prueba el pensamiento teórico ante los dilemas más radicales de la existencia. Su defensa de la eutanasia (“Repensar la vida y la muerte”, Paidós) le granjeó las iras de las audiencias en Alemania, donde no le dejaron hablar, y de los estudiantes de Princeton, que fundaron una asociación para oponerse a su contratación en el año 1999. Aunque tal vez donde más repercusión han alcanzado sus reflexiones sea en el movimiento de liberación animal. La contundencia y lógica de sus argumentos han convencido a no pocos de las bondades del vegetarianismo. Las dos semanas que pasó impartiendo clase en la Cátedra Ferrater Mora de Girona seguro que le sirvieron para ganar más adeptos a su causa: la libertad de pensamiento y la fuerza de la razón.

¿Qué tenemos en común con los animales no humanos que nos obligue a respetarlos éticamente?

Compartimos la capacidad de sentir dolor y de sufrir. Sufrir es malo sea cual sea la especie del animal que experimenta el dolor.

¿Cómo sabe que sufren? ¿No está antropomorfizando a los animales?

Para la gente que ha convivido con animales es evidente que sufren. Además, por ejemplo con los mamíferos compartimos ascendencia y no es raro que nos parezcamos.

¿No deberíamos tener primero en cuenta a los seres humanos que sufren?

Esta misma objeción es una muestra de pensamiento “especieísta”, es decir, supone que todo lo relativo a los humanos es más importante que lo relativo a los animales. Si tenemos en cuenta que en

EE.UU. en el 2002 murieron diez mil millones de animales para consumo humano, es obvio que nos hallamos ante un asunto ético urgente e importante.

Para promover el movimiento de liberación animal, usted ha comparado nuestro trato con los animales al caso de la esclavitud de los negros.

No son casos completamente idénticos, pero el paralelismo es ilustrativo. En ambas situaciones existe un grupo que tiene el poder sobre el otro, usa este poder para aprovecharse de él y desarrolla

“Matar a un chimpancé es peor que matar a determinadas personas con muy graves discapacidades”

una ideología para justificar su supremacía. Esta justificación implica opiniones desfavorables y no fundamentadas científicamente sobre las capacidades y cualidades del otro grupo, con la finalidad de hacer un uso egoísta de éste.

¿Su compromiso con la liberación animal surge de su amor por ellos?

Nunca me he sentido particularmente cercano a los animales; cuando era un niño tuvimos un gato durante unos años porque a mi padre le gustaban los gatos, pero cuando murió no lo sustituimos por otro. Desde que abandoné la casa paterna nunca he tenido animales de compañía. Por aquel entonces pensaba, naturalmente, que es malo ser cruel con los animales, pero no tenía nada en contra de comer animales.

¿Fue una decisión filosófica?

Efectivamente, fue sólo cuando me encontré ante el reto de justificar en los términos establecidos por mi sistema ético el modo como tratamos a los animales que empecé a ver las dificultades de justificarlo. Entonces desarrollé un siste-

ma filosófico y me di cuenta de que no tenía ninguna justificación para comer carne. Fue el resultado de una argumentación filosófica estrictamente lógica.

Existen teorías que sostienen que en el desarrollo de la humanidad en algún momento fue necesario comer carne para lograr que el cerebro alcanzara un volumen mayor en menos tiempo.

No está claro que esta teoría sea verdad, es una teoría plausible, aunque especulativa y discutible. Pero si aceptamos que es verdad, no creo que sea una objeción acerca de lo que deberíamos hacer hoy, porque eso es historia, prehistoria, es pasado. Nos hemos desarrollado hasta alcanzar un grado en el que nos podemos nutrir haciendo un buen uso de la agricultura. De ahí que aunque hubiera sido necesario comer carne en su momento, eso no nos justifica en modo alguno para continuar con esa práctica.

En general, es la gente de las ciudades la que defiende posturas vegetarianas radicales que parecen surgir de una versión idealizada de la naturaleza.

Hay que tomar en serio la afirmación de que si uno apenas tiene contacto con animales no sabrá nada de su naturaleza, de cómo son y de qué les gusta. Estoy de acuerdo en que tenemos la obligación de aprender tanto como sea posible sobre los animales. Pero no es siempre la gente de campo la que tiene el mayor o el mejor conocimiento sobre los animales. Es cierto que los conocen bastante bien, pero es posible que los conozcan menos que algunos científicos que observan el comportamiento animal a lo largo de un amplio espacio de tiempo, permitiendo que los animales se desenvuelvan en situaciones diversas y dándoles la oportunidad de elegir, cosa que los ganaderos no harían, pues están interesados en conseguir productos animales. Por lo que se refiere a la ética, no creo que sea una objeción decir que se trata de una ética producida por gente proveniente de las ciudades. No se trata de ser realista o no, es igual de realista decir que podríamos ser una especie vegetariana.

¿Qué ha sucedido desde la publicación de “Liberación animal”?

En primer lugar, hay muchos más vegetarianos en Europa, América y Australia de los que había hace 30 años. En segundo lugar, hay más discusión sobre agricultura ecológica, sobre crianza en granjas. Sólo hay que ver las modificaciones propuestas por la Unión Europea, que van a suponer una diferencia

Peter Singer
 (Melbourne, 1946)
 es filósofo especializado en ética y principal representante del movimiento de liberación animal. Además de su célebre “Ética práctica”, ha publicado “Liberación animal” y “El proyecto Gran Simio” (Trotta), “Compendio de ética” (Alianza) y “Escritos sobre ética” (Taurus). Ha sido profesor en Melbourne, Oxford, Nueva York y California. Actualmente dirige en Princeton la cátedra DeCamp del Center for Human Values

considerable para las vidas de cientos de millones de animales.

¿Qué tiene que decir sobre las corridas de toros?

Son un símbolo del derecho que se otorgan los humanos de hacer sufrir gratuitamente a los animales. Mientras se acepten las corridas de toros, la gente no objetará a que se haga sufrir a los animales de muchas otras maneras. Me opongo a las corridas de toros por su impacto educativo y cultural sobre nuestras actitudes respecto a los animales.

Usted escribió en “Ética práctica” que “matar a un chimpancé es peor que matar a un ser humano que, debido a una discapacidad intelectual congénita, no es ni podrá ser nunca una persona”.

Tenemos que estar seguros de que se trata de gente realmente discapacitada intelectualmente, así que si el niño no está ni capacitado para reconocer a otra gente, ni para establecer relaciones sociales, ni para disfrutar de su vida, mientras que el chimpancé sí tiene una vida más rica y compleja que ese ser humano gravemente discapacitado, entonces creo que hay menos pérdida en matar a ese humano que en matar al chimpancé.

Esto es difícil de decir...

El hecho de que nos cueste decir algo así es una evidencia de nuestra parcialidad como miembros de la especie humana. Nos gusta pensar que todos los humanos “tienen que” ser superiores a los animales no humanos.

Si, pero ¿para qué estos ejemplos tan radicales?

Es para desafiar a la gente para que piensen en la naturaleza del especieísmo y en cómo debemos juzgar las vidas de la gente con grandes discapacidades. En ocasiones hacemos demasiado para preservar la vida de bebés que han nacido con graves discapacidades aún cuando los padres no desean que sigan viviendo. Esto causa un sufrimiento innecesario. Es la otra cara del especieísmo, no sólo el sufrimiento causado a los animales, sino a algunos humanos.

Si se encuentra un cucaracha en la cocina, ¿qué hace con ella?

No estoy seguro de que las cucarachas sientan dolor o tengan conciencia. Así que, aunque lo mejor es evitar que puedan acceder a la comida manteniendo los alimentos cerrados en botes de vidrio, si me encuentro una cucaracha en mi cocina, estoy dispuesto a matarla. |